Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

СВОБОДА

LIBERTY

Часопись для руского народа въ Америцѣ и органъ „Руского Народного Союза“.

Рôкъ VIII. Мт. Кармель, Па. Четвергъ 31-го Мая 1900. Число 21.

КАЛЕНДАРЬ.

Май.		
31	Ч.	Вознесеніе Господне
1	П.	Патрикій Епис.
2	С.	Ѳалалей муч.
3	Н.	7. Св. Отецъ. Констан. и Елена
4	П.	Василискъ муч.
5	В.	Михаилъ Епис.
6	С.	Симеонъ препод.

ЗМѢСТЪ.

Увага.

Хотячй приступити до „Союза“ най посылають вступне и мѣсячне до касієра:

Mr. Kond. Kotanczyk
Box 127
SHAMOKIN, PA.

И увѣдомлять секретара пôдъ адресою:

Rev. Antony Bonczewsky
10 May Str.
ANSONIA, Conn.

Хто хоче записати собѣ ОДИНОКУ, РУСКУ, РОБОТНИЧУ ГАЗЕТУ, най пише на адресъ:

„SVOBODA“
P. O. Box 13
MT. CARMEL, PA.

СПРАВЫ „Р. Н. СОЮЗА.“

ОГОЛОШЕНЕ.

Подаємо до загальнои вѣдомости, що VI. головна конвенція делеґатôвъ »Р. Н. Союза« вôдбуде ся въ рускôй гали въ **Pittsburg, Pa. дня 12. юнія** зъ такимъ порядкомъ дневнымъ:

Рано о год. 8 Служба Божа зъ панахидою за усопшихъ членôвъ »Союза«.

О год. 9½ рано початокъ нарадъ, котрй будуть тревати до год. 6 вечеромъ зъ перервою 1½ годинною на вспôльный обѣдъ.

О год. 6:30 вечеромъ вôдограють мѣсцевй рускй громадяны театральну штуку »Американьскій шляхтичъ«, по чôмъ ·наступять забавы зъ декламаціями и промовами.

Другого дня т. е. 13. червня продовжене нарадъ розпочнесь о год. 9 рано.

Всѣ делеґаты и урядники »Союза« а не ихъ заступники обовязанй явитись 12. юнія о год. 8 рано въ нашôй рускôй церкви на богослуженю.

Ansonia, Conn. 10. мая 1990.

За выдѣлъ »Р. Н. Союза«

Юрій Хилякъ, предсѣдатель. Ант. Бончевскій секретарь.

Въ першôй половинѣ мая б. р. приступили до „Р. Н. Союза“ слѣдуючй новй члены:

		Число въ гол. книзѣ:
	Jessup, Pa.	
1.	Реґанъ Михаилъ	134
	Belle Vernon, Pa.	
2.	Млинарчикъ Михаилъ	143
	Calumet, Pa.	
3.	Бабей Терентій	1415
	McAdoo, Pa.	
4.	Вольный Лука	1238
	Pittsburg, Pa.	
5.	Бекъ Михаилъ III.	1723
6.	Куземка Антонъ	1898
7.	Одреховскій Петро	1899
8.	Синютка Павло	1899
9.	Сиваничь Кость	1900
10.	Осухъ Самуилъ	1900
	Eleanor, Pa.	
11.	Руданичь Лука	1627
	St. Louis, Mo.	
12.	Сисакъ Кузьма	1901
13.	Кончала Теодоръ	1901
14.	Бобко Омелянъ	1902
	Ansonia, Conn.	
15.	Годьо Николай	1407
16.	Стащакъ Грицъ	1407
	Yonkers, N. Y.	
17.	Ступиньскій Александеръ	1276
	Elmira, N. Y.	
18.	Мороховичь Михаилъ	262
	Jersey City, N. J.	
19.	Пупчикъ Дмитро	1692
20.	Спякъ Семенъ	1902
21.	Хованьскій Матѣй	1903
	Priceburg, Pa.	
22.	Стецько Теодоръ	1341
	Rendham, Pa.	
23.	Гавриль Марія	1683
	Northampton, Pa.	
24.	Кравчишинъ Николай	1903

Ант. Бончевскій
секретарь

Списъ населеня

въ Спол. Державахъ въ роцѣ 1900.

Дня 1. юнія зачнесь списъ населеня въ Сполученыхъ Державахъ. Есть се важна хвиля для державы и для насъ Русиновъ, бо переконаемо ся, кôлько насъ усѣхъ есть. Коли будуть кого пытати, якои вôнъ народности, най скаже, що Русинъ, по англійски Little Russian (литл рушен). Головнй пытаня, якй будуть ставляти урядники, суть такй:

1. Имя и назвиско.
2. Чи есть жонатый (а). самотный, чи есть »газдою«, чи »бординґеромъ«.
3. День, мѣсяць и рôкъ уродженя, кôлько мае дѣтей.
4. Мѣсце уродженя его (еи) самого, вôтця и матери, а затѣмъ треба подати зъ якои державы походить.
5. Чи есть горожаниномъ Спол. Державъ и якъ довго, чи може взявъ лишь першій, горожаньскй паперы, чи есть ще пôдданымъ чужои державы.
6. Яке мае заняте т. е. чи есть робôтникомъ, купцемъ, учительомъ, священникомъ и т. д.
7. Чи хто умѣе читати, писати и чи говорить по англійски.
8. Чи есть властителемъ дому чи лишь вынаймае его, чи власнôсть его чиста вôдъ довгôвъ.

Кождый, що подае те, про що пытати ся буде урядникъ, най буде певнымъ, що того знати нѣхто не буде, анѣ не зъужиткують тыхъ зôзнань на его шкоду. Также при подаваню назвиска треба такъ сказати, якъ оно пише ся по руски а не англійщити его або перекручувати. Списъ той тревати буде два тыждвѣ т. е. вôдъ 1. юнія до 15.

Уваги

передъ голов. конвенцією „Р.-Н. Союза.“

Вже кôлькохъ членôвъ »Р. Н. Союза« подавало свои уваги, що ними мають користуватись делеґаты головнои конвенціи, то-жь и я зважився ся вытурити и моихъ кôлька слôвъ.

Що до »Свободы« то я, а гадаю немало зô мною, єсьмо той гадки, щобъ »Свободу« зробити цѣлковитымъ органомъ »Р. Н. Союза«. Най собѣ хто говорить що хоче, але я все одно кажу, що газета намъ такъ потрѣбна, якъ вода до питя. Та-жь се одиноке наше огнище, коло котрого мы грѣемось, а що насъ сполучуе розсѣяныхъ по великôй Америцѣ. Не мати намъ газеты выйде на те, що розбитись цѣлковито и жити »гнилою колодою«. Дурне, що хтось тамъ не вмѣе читати по руски. Не вмѣе, то най вчить ся, а якъ за лѣнивый до науки, то най дасть другому перечитати и послухае перечитане, а єли й того ему не хоче ся, то чейже-жь повиненъ мати на стôлько почутя Рускости, щобъ жертвувати тыхъ пару центôвъ на газету, абы бодай служила для его дѣтей. Бо-жь они дорастають а науки потребують.

Рôвно-жь повинно знести ся въ »Союзѣ« всѣлякй милосерднй запомоги, бо черезъ те руйнуе ся нашу організацію. Хто хоче запомоги на случай слабости най запесуесь до братства. Мы вже мали лихй наслѣдки нашого милосердія. »Р. Н. Союзъ« повиненъ бути лишь такою організацією, що выплачуе запомогу на случай смерти члена. При тôмъ треба бы установити, щобъ посмертне не выплачувати тымъ, що згинуть по пяному, въ битцѣ въ салюнѣ, бо »Союзъ« не есть жаднымъ асекураційнымъ товариствôмъ на подôбнй выпадки, а мае служити чеснымъ членамъ, що згинуть при праци або натурально.

То все, що на теперь хотѣвъ я сказати.

Союзникъ.

Вѣсти изъ старого краю.

Господарка панôвъ польскихъ у Галичинѣ.

Про господарку польскихъ панôвъ въ Галичинѣ пише »Громадский Голос«:

Паны польскй не покидають гадки, що имъ вдасть ся вôдорвати Галичину вôдъ Австріи и зробити еи королѣвствомъ польскимъ, незалежнымъ вôдъ вѣденьского правительства, а бодай дуже мало залежнымъ. Що правда, не роблять они сего отверто, бо знають, що за се можна достати ся до Івановои хаты, або й на лоно Авраама, але стремлять до сеи цѣли рôжными крутыми дорогами. Они вносять у соймѣ рôжнй проекты, що на першій поглядъ не вяжуть ся зъ собою и безпосередно не мають на метѣ зробити зъ Галичины королѣвства польского. Але приглянувши ся уважнѣйше тымъ проектамъ и розôбравши ихъ докладнѣйше, побачимо, що всѣ они ведуть до однои цѣли: выбороти для Галичины якъ найширшу автономію (самоуправу) и тымъ способомъ забезпечити пановане шляхты у насъ на довгй ще лѣта.

И такъ: Паны взяли ся вчити хлопôвъ на писарôвъ, що мали бы порядно вести писарку громадску. Звôдки наразъ прійшло панамъ подумати надъ тымъ, щобы громады мали »ученыхъ«, »порядныхъ« писарôвъ! Та-жь мы знаемо дуже добре, що галоцкй паны пôдтримують всякихъ лайдакôвъ-вôйтôвъ та писарôвъ громадскихъ, та що ихъ шахрайства покрывають; а коли навѣть де громада звалить шахрая-вôйта та писаря, то звычайно стара рада зъ старымъ шахраемъ-вôйтомъ урядують. Се мы знаемо, тому моглибысьмо ся може й здивувати, що наразъ паны захотѣли дати громадамъ ученыхъ писарôвъ, що потрафили бы порядиѣйше вести писарку громадску. Але не о се панамъ ходить. Они приготовляють своихъ ученыхъ писарôвъ на будучихъ слугъ громадъ окружныхъ. Они приготовляють собѣ завчасу будучихъ ученыхъ помôчникôвъ для вôйтôвъ окружныхъ, що мають споняти ролю давныхъ мандаторôвъ.

Зъ тымъ звязаный проектъ про окружнй громады — котрый знову паны внесли въ соймѣ. Тй окружнй громады були бы забôйствомъ для нашого громадского житя. На кôлька, або и кôльканайцять громадъ бувъ бы лише оденъ ученый вôйтъ. Такимъ вôйтомъ не бувъ бы вже простый хлопъ, але збанкротованый шляхтичъ, що потрафивъ бы ще лѣпше здирати шкôру зъ хлопа, якъ нашй хлопы-вôйты. Де-жь прецѣнь подѣють ся збанкротованй дѣдичѣ! Въ радахъ повѣтовыхъ и выдѣлѣ краевôмъ нема вже тôлько мѣсць, щобы ихъ всѣхъ помѣстити. Нехай будуть хоть окружными вôйтами, все-жь таки буде можна легко безъ працѣ жити. Такій вôйтъ робивъ бы выборы ще лѣпше, якъ нынѣ роблять комісарѣ староства. Кожда громада не могла бы завѣдувати своимъ майномъ осôбно, лише окружна громадска рада завѣдувала бы майномъ своихъ злученыхъ громадъ. Кошты удержаня такихъ вôйтôвъ и окружныхъ громадскихъ радъ були бы великй, бо вôйтами були бы прецѣнь паны-шляхтичѣ, але за то и шкода для хлопôвъ була бы велика, бо хлопъ за леда дурницею йшовъ бы пару миль дороги до нового мандатора. До окружнои рады громадскои мали бы належати: паны-дѣдичѣ, вôдпоручники громадъ и делеґатъ староства, котрый бувъ бы секретаремъ и заступникомъ окружного вôйта. Се була бы збиранина рôжного рода людей, котрыхъ интересы зовсѣмъ суперечнй зъ хлоп-

(Продовжене на другой сторонѣ).

СТРАШНЫЙ ВОРОГЪ.

ДЕ-ЩО ПРО ГОРѢВКУ (ВИСКУ).

Написала М. Загôрня.

I. Якъ люде навчили ся робити горѣвку.

Не богато мабуть у насъ є такихъ людей, що не коштували горѣвки, або хочь вина чи пива. Бо вже такъ оно веде ся, що де люде зберуть ся, тамъ и горѣвка вродить ся. У гостинѣ, на хрестинахъ, на весѣлю, а похоронѣ, — всюды пють горѣвку. Передъ великимъ святомъ кождый господаръ дбае про те, щобъ було чимъ гостей пригостити и щобъ самому було чимъ свято вôдбути и купуе горѣвки. И ото вôдбувають свято горѣвкою и пють еи не самй дорослй люде, а дають и дѣтямъ. Кажуть, що безъ горѣвки нѣякъ не можна бути, що здавна вже такъ заведено и що якъ закличешь людей, та не поставишь горѣвки, то люде и не сидѣтимуть, а розôйдуть ся и осудять скупого негостинного господаря.

Що-жь то оно таке горѣвка? Звôдки она взяла ся, за що еи люде такъ люблять и яка зъ неи користь душѣ та тѣлови тыхъ людей, що еи пють?

Вже зъ давныхъ давенъ люде навчили ся робити зъ винограду вино. Зъ винограду выдавлювано сокъ и давано ему выграти ся. У виноградному сокови є цукоръ, и ото якъ сокъ грае, то зъ того цукру выробляе ся такъ званый а л к о г о л ь, у насъ его спыртомъ звуть. Отымъ алкоголемъ вино та горѣвка й спяняе. Вино можна робити не зъ самого виноградного соку, а й зъ усякихъ ягôдъ и зъ яблочного та зъ грушевого квасу. Тôлько въ такій сокъ, не виноградный, пôдсыпують цукру; сокъ грае, зъ цукру выробляе ся алкоголь, и тогдѣ зъ соку стае вино. У винѣ алкоголю не богато и вôнъ перемѣшаный зъ винограднымъ чи зъ якимъ иншимъ сокомъ, тымъ вино не такъ спяняе, якъ горѣвка, и его бôльше за горѣвку можна выпити. Спершу люде не вмѣли добувати зъ вина алкоголь, а тодѣ, рокôвъ за тысячу до нашого часу, въ кôнци десятого столѣтя после Христового Рôздва, арабы якось призрозумѣли переганяти вино на лембикъ и добули зъ него алькоголь, то-бъ то спыртъ. Правда, вôнъ тогдѣ не бувъ такій мôцный, якъ той, що теперь здобувають, бо тогдѣ ще не вмѣли добре переганяти и въ нѣмъ зôставало ся трохи воды, але все-жь вôнъ бувъ дуже пекучій и люде заразъ помѣтили, що вôнъ дуже шкодить здоровлю, тымъ его й не пито. Згодомъ лѣкарѣ стали вживати алкоголь на лѣки и его продавано въ аптекахъ. И зъ него була людямъ користь.

Черезъ пятьсотъ рокôвъ надумали ся мѣшати алкоголь изъ водою, то-бъ то навчили ся робити горѣвку. Горѣвка не така пекуча, якъ нерозведеный алкоголь, спыртъ, и еи вже можно було пити. Та спершу все жь продавано горѣвку тôлько по аптекахъ, на лѣки, а дальше, черезъ сто рокôвъ, почали еи продавати всюды, почали еи люде вживати вже не зъ лѣкарского наказу, а пили такъ, якъ и теперь пють. И якъ почали еи пити, то стало здоровя въ людей поганѣшати, стало бôльше народу вмирати зъ хоробъ; а то й наглою смертю богато вмирало, напивши ся горѣвки. И ще стали люде убогнати, бо пяный чоловѣкъ не може про господарство добре дбати и заможнй господарѣ переводили ся на харпакôвъ. Тогдѣ наложено на горѣвку акцизъ, щобъ она подорожала, щобъ еи менше пито. Та те не помогло. Люде вже покоштували горѣвки и платили за неи дорого, абы тôлько пити, а яка зъ неи шкода здоровлю, ще не дуже знали. И пôшла она гуляти по свѣту, такъ що, кажу-жь, теперь не богато є такихъ людей, що не знають, якій у нѣй смакъ.

II. На що люде пють горѣвку и чи правду они про неи кажуть?

На що жь люде пють горѣвку? А, кажуть, на те, що вôдъ горѣвки стае веселѣйше, забувае ся горе, людина стае балакучійша. Ще пють на те, щобъ не мерзнути на холодѣ, щобъ лучше йшло ся, щобъ охотнѣйше робилось. Подивѣмъ ся, чи справдѣ оно вôдъ горѣвки такъ бувае, и коли бувае, то черезъ що.

У головѣ въ людины и въ спинѣ, въ окôсткахъ — мозоґъ. Вôдъ мозґу йдуть усюды по тѣлѣ тоненькй, тежь мозґовй, ниточки, они звуть ся — нервы. Нервами порядкуе мозоґъ. Но всѣ нервы однакову роботу въ людскôмъ тѣлѣ роблять: одными нервами людина чуе бôль, а другй нервы заставляють робити всякй рухи, ворушити ся. Есть хороба, що зве ся п а р а л ѣ ч ь. Она робить ся того, що нервы зъ хоробы п а р а л ѣ з у ю т ь с я, то-бъ то стають якъ мертвй, нѣчого не почувають. Якъ що паралѣзованй тй нервы, що почувають бôль, то людина въ той частинѣ тѣла, де нервы паралѣзованй, не почувае болю; а якъ що паралѣзованй и тй нервы, що заставляють робити рухи, то людина не може и ворушити паралѣзованою частиною тѣла. И тогдѣ кажуть, що людинѣ вôдобрало руки, чи ноги, чи языкъ. И есть такй лѣки, що якъ ихъ выпити, а деякихъ тôлько понюхати, то мозоґъ, а за нимъ и нервы на деякій часъ паралѣзують ся, немовь заспуть и людина тогдѣ не такъ почувае бôль, а вôдъ деякихъ и зовсѣмъ не почувае. Отъ якъ треба зробити хорому операцію, то-бъ то рѣзати живе тѣло, то дають ему нюхати такй лѣки — хлороформъ звуть ся. Хлороформъ присыпляе мозокъ и нервы и хорого не болить якъ вôдрѣзують руку, чи ногу. Такй лѣки, що паралѣзують, присыпляють мозоґъ и нервы, звуть ся н а р к о т и ч н ы м и. Всѣ они вельми отрутнй и лѣкарѣ дають ихъ тôлько у великôй потребѣ, бо они шкодять тѣлови. Алкоголь тежь присыпляе мозоґъ и нервы, тôлько не такъ дуже, якъ наприкладъ, хлороформъ. Але наркотичнй лѣки и алкоголь не вôдъ разу паралѣзують нервы. Спершу вôдъ нихъ серце починае дужче бити ся, а значить и швидче розгонить кровь по тѣлу и еи бôльше наливае ся до мозґу. Людина стае зъ того жвавѣйша, веселѣйша; але се бувае недовго и тогдѣ нервы починають паралѣзувати ся. Ото-жь якъ выпе чоловѣкъ горѣвки, то-бъ то розведеного алкоголю, то вôнъ справдѣ, вôдъ разу веселый стане, бо алкоголь збурить кровь; але скоро нервы починають паралѣзувати ся, присыпляе ся мозоґъ, а значить и розумъ, и тогдѣ вже чоловѣкъ не дуже розбирае, що казати, а зъ часомъ и примовчати треба, и стае дуже говôркій та веселый; выпе ще трохи и починае плести таке, чого й зовсѣмъ не годить ся говорити и чого запевне нѣколи не сказавъ бы по тверезому, посоромивъ ся-бъ.

Отсе така горѣвчана веселость, а повстае она зъ того, що горѣвка трохи парализуе мозоґъ, присыпляе розумъ и чоловѣкъ уже не розбирае до ладу, чи гарно, чи погано вôнъ робить.

P 41

„SVOBODA“
(LIBERTY.)
Weekly Paper.

The only little Russian political Newspaper published in this Country; circulating in all parts of the United States and Canada, wherever the Russian language is spoken and is the best advertising medium.

Published every Thursday at Mt. CARMEL, PA. by the „SVOBODA“ Publishing Co.

All comunications should be addressed to:
„Svoboda“
Mt. CARMEL, PA.
P. O. Box 13.

Предплата рôчна $2.00
До старого краю 3.00

Всѣ дописи и грошѣ просимъ высылати пôдъ адресу:
To „SVOBODA“
P. O. Box 13. — Mt. CARMEL, PA.

НАША ГАЗЕТА ВЫХОДИТЬ ЩО ТЫЖДНЯ ВЪ ЧЕТВЕРЪ.

Entered the post office at Mt. Carmel, Pa. as second class mail matter.

Купуйте книжки!

Въ редакціи „Свободы“ можна достати слѣдуючй книжки:

	цнт.
Канадійска Русь	10
Образки зъ Америки	10
Народный рухъ Австро-Угорскихъ Русинôвъ	15
Конституція Спол. Державъ Пôвнôчнои Америки	10
Де-що про права и суды въ Спол. Державахъ, а особенно въ державѣ Пенсильвенія	10
«Тымко Гаврилюкъ»	15
Оповѣданя	15
Про вôдступникôвъ вôдъ россійского православія и ихъ переслѣдованя	10
»Американьскій шляхтичь«	15

(Продовженє зъ стороны першои.)

скими интересами. Що-жь доброго могла бы така рада зробити для хлопôвъ! Хиба бы ухвалила пôдвысшити громадскй податки и собѣ платню. Таке то добро хотять паны дати нашимъ хлопамъ.

Але ще не конець на тôмъ. Они хотять ухвалити въ соймѣ такій законъ, щобы намѣстникъ Галичины бувъ залежный лише вôдъ сойму галицкого и Выдѣлу краевого, а не, якъ доси, вôдъ вѣденьского міністерства. Соймъ мае ухвалювати и дати порученя а намѣстникъ мае се зробити, бо иначе потягне его соймъ до пôдвѣчальности. Міністерство немае права мѣшати ся въ урядоване намѣстника лише соймъ та Выдѣлъ краевый. Зъ Вѣдня не смѣють приказувати намѣстникови нѣчого, бо ему приказувати мае соймъ и Выдѣлъ краевый. Коли намъ ся здасть, кажуть паны, такій законъ достати, тогды мы є панами въ своѣй хатѣ.

Що зъ того, кажуть они, що маемо рады повѣтовй, коли староста не конче хоче выконати то, що рада повѣтова ухвалить зробити. Треба отже се змѣнити въ той способъ, щобы староста мусѣвъ то зробити, що ему прикаже рада повѣтова. Рада повѣтова мае ухвалювати, а староста мае выконувати ся ухвалы.

Всѣ тй паньскй забаганки и проекты змагають до того, щобы 1) сотворити окружнй громады, въ котрыхъ бы перевагу мали дѣдичѣ та ихъ заушники; 2) рады повѣтовй и староства злучити въ одинъ урядъ, въ котрôмъ бы паны дѣдичѣ ухвалювали, а староста бувъ бы обовязаный ихъ порученя выконувати; 3) злучити Выдѣлъ краевый зъ намѣстництвомъ, такъ, щобы соймъ ухвалювавъ, Выдѣлъ краевый дававъ порученя, а намѣстникъ се все выконувавъ и бувъ залежный лише вôдъ сойму. Выйшло бы отже такъ, що було бы въ Галичинѣ лише три рады урядôвъ адміністраційныхъ: 1) окружнй громады въ войтомъ яко органомъ выконавчимъ, 2) рады повѣтовй зъ старостою яко органомъ выконавчимъ и 3) Выдѣлъ краевый зъ намѣсникомъ яко органомъ выконуючимъ. Такимъ способомъ забезпечили бы собѣ паны польскй панованє на довгй лѣта, а якъ они панують, се мы знаемо самй надто добре.

Закономъ про хлопскй маіораты и неподѣльность хлопскихъ грунтôвъ (щобъ старшій сынъ липавъ ся газдою на цѣлôмъ грунтѣ) та иншими бажаньями паны выратувати себе зъ бѣды економічнои (поратувати себе фінансово), а згадаными высше реформами адміністраційными забезпечити собѣ повне панованє політичне въ Галичинѣ. Отъ до чого стремлять паны польскй въ соймѣ галицкôмъ.

На спомины по праведному Тарасу Шевченку.

(Лепта вôдъ убогои вдовицѣ)

Въ 1847 роцѣ я вже вчивъ ся въ кіевскôй семинаріи. Праведный Тарасъ бувъ помôчникомъ у маляра Васько. Звычай бувъ въ Кіевѣ у молодежи заходити часомъ въ Броварѣ, погуляти по деревляному мостѣ и на дешеву горѣвку. И Тарасъ ходивъ тамъ, де вôнъ спѣвавъ рôжнй пѣснѣ. Его спѣвы були не по нутру москаликамъ. Якъ въ роцѣ 1847 було повстанє въ кіевскôмъ университетѣ, шпіоны слѣдили за всѣмъ. Якійсь ворожій десятникъ задумавъ арештувати за спѣвы Тараса въ броварахъ. Хвативъ его за потилицю и ввѣвъ зъ броварôвъ въ Кіевъ. По дорозѣ бивъ Тараса кіемъ по головѣ. Московскій судъ звелѣвъ заслати Тараса въ оренбурску губернію въ новопетровску крѣпость. Зъ острога приславъ вôнъ своѣ образки въ Кіевъ, якъ его бють нагайми: »Такъ мене бють и самъ не знаю за що и про що«. Сей образокъ его пріятелѣ въ Кіевѣ передали отцю Антонію Сосновскому, великому патріотови, любимцю графинѣ Орловой. О. Антоній благавъ ей вызволити зъ неволѣ Тараса. Графиня попросила брата своего Орлова, военного міністра и царь Александеръ II. вызволивъ Тараса изъ неволѣ въ 1857 року.

А тутъ лихо знову спôткало Тараса. Лихій пôпъ за сповѣдь наложивъ на него епитимію змалювати намѣстнй образы: Спасителя и Богородицю, а Тарасъ не схотѣвъ и за те вôддали его пôдъ надзôръ поліціи за »вольнодумство.« Тутъ Семиренко и другй перевели Тараса Шевченка до Петербурга, де вôнъ и вмеръ 26. лютого 1861.

Передъ смертію вôнъ приславъ для мене въ Льондонъ гостинця на новый рôкъ 1861 р. свои вѣршѣ »Кобзаря« зъ своимъ власнымъ пôдписомъ.

А. Гончаренко.

НОВИНКИ.

— Памятайте на „Руско-Народный Дôмъ Еміґраційный въ Америцѣ“ и высылайте жертвы до касієра пôдъ адресою: MR. JOHN PARYLAK, 1337 AVE. A., NEW YORK CITY, а заразомъ увѣдомѣти о тôмъ секретаря пôдъ адресою: MR. K. KIRCZOV, 102 MORRIS STR., JERSEY CITY, N. J.

Комітетъ.

Дальше справоздане зъ жертвъ зложеныхъ на Р. Н. Д. Е. въ Америцѣ.

Братство св. Володимира въ Ансоніи, Конн. зложило и надôслало:

		цнт.
Дмитро Ванько	зъ Ансоніи, Конн.	50
Тимко Цѣркотъ	„	50
Николай Журавъ	„	50
Афримъ Клянцко	„	50
Яцко Гривна	„	50
Василь Хомковичь	„	50
Кузма Дутканичь	„	50
Иванъ Шкуратъ	„	50
Лука Журавъ	„	50
Алексій Горбаль	зъ Дербі, Конн.	50
Пилипъ Ярошь	„	50
Гриць Куртко	„	50
Стефанъ Собинъ	„	50
Опуфрій Горбаль	„	50
Томко Феленчакъ	„	50
Алексій Феленчакъ	„	50
Василь Куртко	„	50
Онуфрій Ярошь	„	50
Андрей Фецьо	„	50
Иванъ Нецьо	„	50
Петро Пелешь	„	50
Данько Несторякъ	„	50
Гриць Бодакъ	„	50
Разомъ:		$11.50
Попередно зъ перенесеня		212.50
До теперь зложено разомъ		224.00

Ню Йоркъ Сити 26. мая 1900.

Иванъ Парилякъ
касієръ товар. „Р. Н. Д. Е. въ Америцѣ.“

Бурскй депутаты въ Америцѣ

Бурскй депутаты приѣхали вже до Америки, щобъ постаратись у правительства Сполуч. Державъ, щобъ те зостановило Англичанъ въ воюванью противъ Бурôвъ въ полудневôй Африцѣ. Депутатовъ всюды принимали товпы народа, лишь правительство заявило, що не буде мѣшатись въ вôйну, бо Англія не жичить собѣ нѣчийого посередництва. Депутаты не тратять ще надѣѣ а кажуть, що въ остатности вôдкличуть ся до помочи всего американского народу.

Страйки въ Сполуч. Державахъ.

Теперь чути скрôзь про робôтничй страйки въ нашôмъ краю. Зъ бôльшихъ страйкôвъ треба зазначити страйкъ будôвляныхъ робôтникôвъ въ Чікаґо, страйкъ мотормановъ и кондукторôвъ въ Ст. Люісъ и кôлькanайцять поменшихъ въ рôжныхъ частяхъ краю. Головною причиною того руху се пôдвысшенє цѣны на все зъ выняткомъ працѣ. То-жь не дивота, що робôтники жадають слушнои заплаты за свою працю тымъ бôльше, що капіталісты пригорщами згортають міліоны до своихъ глубокихъ кишень.

Зъ босвища.

Бурамъ щоразъ то-гôрше поводить ся. Англійцѣ масою поступають чимъ разъ дальше а Буры уступають передъ чисельною силою. Послѣднй вѣсти доносять, що Англійцѣ станули вже на земли Трансвалю и тамъ вôдбуде ся рѣшуча битва.

— Куренє тютюну датуе ся вôдъ вôдкрытя Америки. Ишпаньскій священикъ о. Романъ Пане, що ѣздивъ зъ Колюмбомъ, побачивъ на островѣ Ст. Домінґо, якъ Индіяны скручували листки якогось зѣля, брали ихъ въ ротъ, закурювали и робили дымъ (табако), котрый роздмухували докола себе и тымъ вôдганяли вôдъ себе дуже недобрыхъ комарôвъ, москітôвъ. Ишпанцѣ незадовго потôмъ стали садити тютюнъ на Ст. Домінґо. Але до Европы зайшовъ тютюнъ ажь 1260 р.; его дôставъ бувъ французкій посолъ Жанъ Ніко (Nicot, — длятого лат. назва Herbo Nicotiana — зѣле Нікота) въ Лѣсбонѣ вôдъ якогось купця и розмноживъ у себе и нѣбы то вылѣчивъ тымъ зѣлемъ рака въ носѣ у якогось пажа на королѣвскôмъ дворѣ. Вôдъ сего часу пошовъ звычай куреня тютюну въ Ишпаніи а вôдтакъ розôйшовъ ся по цѣлôй Европѣ, мимо того, що папа Урбанъ VIII. кинувъ бувъ въ 1624 р. клятву на всѣхъ тыхъ, що курили тютюнъ и нюхали табаку, мимо того, що въ Россіи въ 1634 р. вырывали нôсъ тому, хто куривъ а заживавъ табаку. Въ Россіи ще й до нынѣ уважае ся тютюнъ за чортове зѣле и московскимъ старовѣрамъ не вольно его уживати.

Страйкъ робôтникôвъ.

Въ кôлькохъ галицкихъ селахъ застрайкували селяне и не хотять йти працювати на паньскй ланы за песю плату. Страйки тй ведуть ся дуже спокôйно а помимо того староста выславъ вôйско, щобъ пôдъ его охороною працювали спроваджені робôтники.

— 400-лѣтну рôчницю вôдкрытя Бразиліи обходила теперѣшна бразилійска република дня 3. мая с. р. Въ р. 1500 дня 9. марця прибувъ тамъ случайно першій разъ Португальчикъ Кабраль зъ 13 кораблями въ тôй думцѣ, що се Индіи. Не бувъ се край богатый въ золото, якъ Мексикъ або Перу. Ватаги червоноскôрыхъ Индіянцѣвъ волочили ся по просторыхъ лѣсахъ та пустыняхъ. Доперва въ якихъ 50 лѣтъ по вôдкрытю почала ся тамъ кольонізація Португальцѣвъ, Французôвъ, Ишпанцѣвъ, Голяндцѣвъ. Сей рухъ уставъ скоро, коли Португалія перейшла пôдъ власть Ишпаніи. Ледви по 1715 роцѣ ожила ся паново кольонізація и росла постепенно та заселяла плодовитй околицѣ полудневои Бразиліи. Вôдъ тогды то датують ся початки важнѣйшихъ мѣстъ бразилійскихъ. Наполеоньскй военнй походы зъ 1807 р. спонукали португальску династію перенести ся зъ Лѣсбоны до Ріо-Джанеро, столицѣ краю по упадку Багіи. Се причинило ся до розвою краю, до пôднесеня культурного, але также и до стремленя независимости вôдъ Португаліи. Вкôнци прійшло до сего, що Донъ Педро оголосивъ ся независимымъ цѣсаремъ Бразиліи и черезъ три ще поколѣня стояла Бразилія пôдъ панованемъ сеи династіи, ажь революція 15-ого листопада 1889 здетронізувала Педра II, и завела республиканьске правительство. До 1894 р. выбирано диктаторами самыхъ ґенераловъ, бо заворушеня щоразъ частѣйшй мѣжь рôжными сторонами, вымагали вправнои руки въ военной штуцѣ. Доперва передъ шѣстьма роками повѣрено першій разъ диктатуру невôйсковому. Найбôльшій розвѣтъ Бразиліи припадае на два остатнй роки, т. е. на часъ правленя державою президентомъ Манoельомъ Феразъ де Камносъ Саллесъ.

Хиньскій поединокъ.

Недавно вôдбувъ ся на площи выставы въ Парижи оригінальный поединокъ межи двома Хинцями. Оденъ зъ нихъ называе ся Пе-Кі-Льо-Санґъ, а другій Льонґ-Сі-Тванґъ. Оба залюбили ся въ молодôй, хорошôй Япаицѣ, котра нѣякого зъ нихъ навѣть видѣти не хотѣла. Але соперники складали за то вину оденъ на другого и остаточно постановили закôнчити справу »гонорово«, але на хиньскій ладъ. Огже станули въ ночи напроти себе на два кроки и стали грôмкимъ голосомъ ганьбити та лаяти оденъ другого. Такъ ганьбили ся чотыри години, ажь слабшій фізично Пе-Кі-Льо-Санґъ упавъ на землю и кровь полила ся ему зъ устъ и носа. Коли найдено его непритомного, повѣдомлено поліцію и та арештувала Льонґ-Сі-Тванґа, гадаючи, що вôнъ такъ побивъ свого противника; але коли довѣдала ся, що то бувъ лишь хиньскій поединокъ, выпустила его заразъ на волю.

Левъ Толстой выклятый.

Великій россійскій повѣстеписатель и мыслитель Левъ Толстой зôставъ выклятый черезъ такъ званый »святый синодъ«. Петербурскій архіепископъ выславъ тайный листъ до всѣхъ попôвъ, въ котрôмъ каже, що Левъ Толстой переставъ бути членомъ россійскои церкви, бо выступае противъ попôвъ та россійского цареславія. Хочь Толстоя выклявъ синодъ, але имя его не загине нѣколи мѣжь народомъ.

Иміґрація зростае.

Иміґрація до Сполученыхъ Державъ въ послѣдныхъ мѣсяцяхъ збôльшилась значно. Въ сѣчню с. р. приѣхало загаломъ 16 тысячь иміґрантôвъ, въ лютôмъ 22 тысячь, въ мартѣ 49 тысячь, а въ цвѣтню 60 тысячь. Если пôйде такъ дальше, то рôкъ 1900 выкаже що найменше 400 тысячь иміґрантôвъ, значить, подôбне число, якъ пôдчасъ найбôльшои иміґраційнои горячки въ рокахъ 1880 а 1890. Иміґраційный урядъ доносить, що найбôльше иміґруе Славянъ.

Затмѣнє сонця.

Дня 28. мая було у насъ затмѣнє сонця, котре оглядати можна було навѣть голымъ окомъ. Свѣтло соняшне трохи померкло, а зô сонця лишивъ ся лишь серпъ свѣтла.

Саме черезъ те й про горе, про журбу пянй забувають у той часъ, якъ горѣвка приспить имъ мозоґъ. Та чи добре се? Лучше по тверезу обмѣркувати, якъ лихови запобѣгти, якъ его збути ся, а за горѣвкою оно тôлько на якійсь часъ засне, поки пяный, а тамъ изновь прокине ся. Нѣколи ще нѣхто не збувавъ лиха горѣвкою, а тôлько здобувъ ще гôршого.

Ото-жь выпе чоловѣкъ горѣвки чарку и другу и наче стане веселѣйшій, смѣльшій на языкъ; ще выпе, то вже дужче его розбирае, вже вôнъ и сорому позбуде ся, а тогдѣ дôйде до сварки и бійки. Правда, суть такй, що выпивши, не бють ся, а лѣзуть цѣлувати ся, а то ще плачуть, сами не знають чого, або смѣють ся. А горѣвка свое робить: свѣтъ пяному обертомъ пôде, де одно, тамъ двое бачить, руки, ноги — мовь не свои. Зъ далека можна пôзнати пяного, якъ вôнъ, идучи улицею, спотыкаесь та на всѣ боки точить ся. Ще добре, якъ доплентавши ся до дому, звалить ся де небудь та засне; а якъ не засне, то заведе бійку, сѣмю порозганяе, бо вôнъ тогды не розумѣе, що робить, горѣвка розумъ вôдобрала. А то бувае, що не дôйде до дому, а десь на улици звалить ся и засне, часомъ такъ, що и на вѣки. Полѣчено, що пята частина зъ тыхъ людей, що такъ напиваютъ ся, вмирають пянй наглою смертію.

Якъ вже пяный проспить ся та встане, то дуже погано ему на похмѣля, и вôнъ знову за чарку, щобъ направити ся. Але похмѣля, то хороба вôдъ алкоголю и чарка нѣчого не направить, а знову таки трохи паралѣзуе тѣло, и вже тогды не такъ тую хоробу чути. Отже бачите, що шукаючи въ горѣвцѣ веселощѣвъ, чоловѣкъ здобувае хоробы—похмѣля.

Чи додае горѣвка силы?

Се правда, що втомлена людина вôдъ разу жвавше бере ся до працѣ, выпивши горѣвки, але се не черезъ те, що горѣвка додае силы, а тымъ, що она заставляе серце скорше бити, збурюе кровь, и чоловѣкъ справдѣ наче подужае. Потôмъ алкоголь трохи паралѣзуе нервы и чоловѣкъ на той часъ не такъ чуе, що втомивъ ся. А се негарно, бо хто почувае, що втомивъ ся, тому треба вôдпочати, а приглушуючи горѣвкою втому, людина робить надъ силу и втрачае здоровя. Лучше тй грошѣ, що косарѣ, молотники та иншй робочй люде, працюючи, вытрачають на горѣвку, щобъ выпити передъ ѣдою, вытрачати на молоко та на лучшу ѣду. Зъ лучшои ѣды прибувае силы и людина, працюючи, не такъ утомляе ся.

Теперь довѣдали ся, що горѣвка не тôлько не додае силы, а, навпаки, вôдбирае. Колись Англійцѣ воювали въ Африцѣ зъ народомъ ашантіямы и въ Азіи зъ народомъ индусами. И тамъ, и тамъ дуже душно, такъ душно, що въ насъ нѣколи такъ не бувае. Англійскй жовнѣры не звыкли до такои спеки и имъ дуже важко було ити походомъ. Имъ давано передъ ѣдою по чарцѣ горѣвки, але не всѣмъ, бо чимало було такихъ, що зовсѣмъ не пили нѣ горѣвки, нѣ вина, нѣ пива. И отъ помѣчено, що тй непитущй жовнѣры, идучи походомъ нарôвнѣ зъ питущими и въ спеку и въ дощь, менше втомляли ся и нездужали, нѣжь питущй. А й тй питущй пили всього по чарцѣ, що имъ давано, и бôльше имъ нѣгде було добути горѣвки. Отже й та чарка передъ ѣдою вôдбирала людямъ здорове и силу.

Такъ само було Англійцямъ, якъ они воювали въ Канадѣ, въ Пôвнôчной Америцѣ. Тамъ уже не душно, а дуже холоднѣйше було Англійцямъ, нѣжь дома, и все-жь тй жовнѣры, що не пили зовсѣмъ горѣвки, не грызли ся нею, здоровшй и веселѣйшй були вôдъ тыхъ, що пили. Тогды навмысне вже стали робити пробы в американскому вôйску. Де якій часъ жовнѣрамъ давано горѣвку передъ ѣдою, потôмъ не давано, а пôзнѣйше знову давано. Й завсѣгды жовнѣры веселѣйшй були тогды, якъ не пили горѣвки. Такй способы роблено и по теплыхъ краяхъ и по душныхъ и по холодныхъ, и завсѣгды выходило, що безъ горѣвки люде скорше вытерплювали и працю и спеку и холодъ, и були здоровшй и веселѣйшй.

Такимъ робомъ выходить, що дуже помыляють ся тй, якй пють горѣвку, щобъ лучше робило ся, бо она силы не додае, а тôлько випивши не такъ чуть, що втомивъ ся, за те потôмъ утомишь ся ще дужче.

Ще пють въ зимѣ въ дорозѣ, щобъ погрѣти ся, бо кажуть, що горѣвка грѣе, що не выпивши на дорогу, можна пôдъ великій холодъ замерзнути. Гляпемо й на се, яка се правда.

Року 1894 чоловѣкъ изъ норвезкои землѣ, на прозвище Нансенъ, изъ дванайцятьма товаришами поплывъ кораблемъ у крижане море. Треба було ему тамъ робити науковй дослѣды. А на тому морѣ такъ холодно, що и въ лѣтѣ крига плывае, а дальше на пôвнôчь зовсѣмъ не розтае. У насъ нѣколи не бувае такого зимна, якъ тамъ. Норвежцѣ выбули въ тôмъ краю три роки на кораблѣ, що вмерзъ у кригу. Зъ тыхъ трохъ рокôвъ самъ Нансенъ ще зъ однымъ товаришомъ выбули пôвтора року не на кораблѣ, а йшли пѣшки по кризѣ и почували на дворѣ, напинаючи шатро и влѣзаючи на нôчь у теплый футряный мѣшокъ. За всѣ три роки нѣхто зъ сихъ тринайцятьохъ людей не выпивъ нѣ краплѣ горѣвки, щобъ погрѣти ся, бо они ей и не брали зъ собою. И однакъ нѣхто не замерзъ и не занедужавъ зъ холоду, и всѣ вернули ся до дому живй й здоровй.

Ще люде ѣздять у крижане море на кôлька мѣсяцѣвъ бити китôвъ и середъ тыхъ людей богато е такихъ, що не беруть изъ собою горѣвки, хочь доводить ся имъ працювати важко и въ холодѣ. Они знають, що силы й здоровя дасть имъ не горѣвка, а добра ѣда, и черезъ те набирають изъ собою богато ѣды, а горѣвки не беруть, бо знають, що добра зъ неи не буде, а здоровлю пошкодить.

Чому-жь у насъ деякй люде думають, що горѣвка грѣе? А ось чому. Якъ выпе чоловѣкъ горѣвки, то починае ему облича горѣти и по цѣлôмъ тѣлѣ шкôра теплѣйша стае. Отъ и думае чоловѣкъ, що горѣвка его нагрѣла. Ажь оно зовсѣмъ навпаки. Горѣвка тôлько заставила серце дужче бити ся и збурила кровь. У жилы налляло ся бôльше крови, нѣжь звычайно. Тымъ облича и цѣла шкôра наче горить. Але черезъ те, що близько по пôдъ шкурою протѣкае теперь бôльше крови, нею выходить изъ тѣла геть бôльше тепла и тѣло черезъ се не нагрѣвае ся дужче, а прохолоняе. А не помѣчае сего чоловѣкъ тымъ, що горѣвка паралѣзуе мозоґъ и нервы и черезъ те не такъ чуть холодъ. Ото жь и выходить, що горѣвка нѣ трохи не грѣе, а, навпаки, тѣло черезъ неи швидче прохолоняе и выпивши горѣвки швидче змерзнешь, або вôдморозишь руки чи ногу, нѣжь не пивши. И кôлькомъ довело ся замерзнути черезъ те, що они хочь и не були пянй, але грѣли ся горѣвкою. А въ дуже пяного нервы такъ паралѣзують ся, що вôнъ зовсѣмъ не чуе нѣ холоду, нѣ болю.

Отъ и выходить, що нѣ веселѣйше, нѣ здоровѣйше, нѣ теплѣйше зъ горѣвки не стане.

(Дальше буде.)

Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

Фільозофія въ теоріи и въ практицѣ.

Оденъ фармеръ посылавъ свого сына до высшихъ школъ на науку. Коли той скôнчивъ уже ту школу, вернувъ ся до дому своихъ родичѣвъ. Тогдѣ пытае его старый батько, чого вôнъ учивъ ся.

— Фільозофіи — вôдповѣдае сынъ.

Старый фармерь не знае, що се за звѣръ, то-жь сынъ ставъ ему поясняти.

— Бачите, тату, фільозофія, то е така наука, що позволить чоловѣкови уноситись тамъ, де чоловѣкъ въ дѣйсности не е, словомъ за помочію неи можна буяти по цѣлôмъ свѣтѣ, навѣть попôдъ хмарами.

— Не розумѣю, якъ оно — завважуе батько.

Сынъ поясню на примѣрѣ. — Вы, тату, мешкаете въ Ойлсити?

— Такъ, зовсѣмъ певно — вôдповѣдае отець.

— Отже-жь, припустѣмъ, що вы переносите ся теперь мыслею до Ню Йорку и вамъ най представить ся, що вы ходите по мѣстѣ, оглядаете каменицѣ, склепови выставы...

— Такъ — вôдказуе отець — зовсѣмъ собѣ уявляю.

— То вы теперь, тату, въ Ню Йорку?

— Нѣбы такъ.

— То вы вже не е теперь въ Ойлсити?

— Вѣрно.

Опôсля роздаесь лоскôтъ, старый отець заѣхавъ пястукомъ въ саме лице сына. Той вôдскочивъ, сыкнувъ зъ болю:

— Вы за що мене вдарили?

— Хто тобѣ се сказавъ?

— Якже-жь, вцѣдилисьте такъ, ажь кровь пустилась.

— Де-жь я мôгъ тебе вдарити, коли я находжусь теперь въ Ню Йорку? — вôдповѣвъ преспокôйно отець.

Рускій вечерокъ въ Мт. Carmel, Pa

Дня 3. юнія с. р., въ недѣлю, о 7. годинѣ вечеромъ вôдбудесь въ Мт. Кармель, Па. представлене драматичнои штуки »Американьскій шляхтичь«. Передъ представленемъ спѣвати буде шамокінскій хоръ ось тѣ пѣснѣ:

1. Гуляли и Сирота — хоръ.
2. Тече вода — дуетъ.
3. Верховина — хоръ.
4. Ще не вмерла Украина — хоръ.

По спѣвахъ наступить выстава: »АМЕРИКАНЬСКОГО ШЛЯХТИЧА«, образа зъ житя рускихъ робôтникôвъ въ 3 актахъ. Члены драматичного товариства зъ Мт. Кармель, що вôдограють сю штуку, будуть тѣ:

Иванъ Ровага	— Т. Кузємчакъ
Євка, его жѣнка	— Марія Гукъ
Маруся, ихъ доńка	— Марія Марвлякъ
Михайло Чорный	— Г. Трохановскій
Анна, его жѣнка	— В. Фекула
Джорджь Шибайгслова	— Д. Мурдза
Грицъ	— Й. Хруцъ
Петро	— Т. Мадзелянъ
Данько	— Ст. Шиманьскій
Василь	— Ив. Ференчакъ
Зузі	— Ева Фекула
Детективъ	— Ф. Врона.

Вечеръ сей вôдбуде ся въ гали польского костела (мазурского) недалеко лігайского дипа. Вступъ на салю для старшихъ 30 центôвъ, для дѣтей 15 центôвъ. Сподѣватись треба, що на тôмъ вечерку не бракне нѣкого зъ мт.-кармельскихъ Русинôвъ а и гостѣ зъ дохрестныхъ мѣсцевостей поспѣшатъ до насъ.

— Зъ Dauphin, Man., зъ Канады доносять намъ, що до »арміи спасенія« пристало двѣ рускі дѣвчины, котрѣ удадуть ся вразъ зъ ними до Віннінеґъ и тамъ мають поясняти нашимъ людямъ, що проповѣдують члены »арміи спасенія«.

До теперь належать слѣдуючй братства до тов. „Р. Н. Д. Е. въ Америцѣ“:

Бр. св. Петра и Пав.	въ	Джерзи Сити, Н.Д
„ „ Ольги	„	„ „
„ „ Володимира	„	Ансонія, Конн.
„ „ Пет. и Павла	„	„
„ „ Ольги	„	Бруклинъ, Н. Й.
„ „ Михаила	„	„
„ им. И. Наумовича	„	Ню Йорку
„ „ Ольги	„	„ „
„ „ И. Крестит.	„	Буфальо, Н. Й.
„ „ И. Крестит.	„	Trauger-Calu't, Pa.
„ „ Петра и Пав.	„	„
„ Покр. Пр. Бог.	„	„
„ Благ. Пр. Богор.	„	Belle Vernon, Pa.
„ Трохъ Святит.	„	Whitney, Pa.
„ „ Димитрія	„	Мт. Кармель, Па.
„ „ Ар. Михаила	„	Юнкерсъ, Н. Й.
„ „ Ар. Михаила	„	Шамокінъ, Па.
„ „ Кир и Мет.	„	„
„ „ Ар. Михаила	„	Eleanor, Pa.
„ „ Ольги	„	Bloomfield, N. J.
„ „ Петра и Пав.	„	Скрентонъ, Па.
„ Благовѣщ. Пр. Б.	„	Трой, Н. Й.

За комітетъ товар. »Р. Н. Д. Е. въ Америцѣ«:

О. Н. Пôдгорецкій, председатель. К. Кирчôвъ, секретарь.

Оголошене.

Руска громада въ Ansonia, Conn. потребуе дяко-учителя. Крôмъ дяковства мусить знати провадити хоръ и школу. О условіяхъ можь довѣдатись близше у председателя рады церковнои.

За раду церковну въ Ansonia, Conn.
Гаврило Дзядикъ, предс.
130 Main Str., DERBY, Conn.
Гієронъ Горбаль, секр.

ПЕВНЕ СРЕДСТВО.

— Знаешь що, маю певне средство для выратуваня Бурôвъ.

— Яке?

— Най всѣ заасекурують ся на житє въ англійскихъ товариствахъ. Тогдѣ або Англія буде зневолена заключити миръ, або побѣдивши, оголосити фінансове банкроцтво.

АМБІТНА КУХОВАРКА.

— Хто-жь то передъ хвилею пѣявъ въ кухни якъ когутъ? пытае панѣ куховарку, що була занята приладжуванемъ обѣду.

— А то я, прошу панѣ. Але то все изъ-за нашои сусѣдки. Бо то вже семый разъ зъ черги у насъ въ недѣлю теляча печеня, то жь най собѣ она подумае, що у насъ сегодня курчатка.

НЕ ТРЕБА.

Панъ: — Иване, чи вычистивъ вы вже мои чоботы?

Иванъ: — Ей, прошу пана, на таке болото не потреба, бо знов зболотять ся.

За кôлька днѣвъ пôзнѣйше, коротко передъ обѣдомъ, панъ приказуе запрягати, бо хотѣвъ бы выѣхати.

Иванъ: — Якже-жь запрягати, я ще не ѣвъ обѣду!

Панъ: — Що тамъ! не потреба, бо невдовзѣ знов станешь голодный.

РѢДДА СТОРОНА.

До одного уряду почтового надôйшовъ листъ зъ адресою: »До рукъ чесного чоловѣка«. Урядникъ звернувъ листъ до мѣсця надачѣ зъ дописною: »Незнаный въ той околици!«

ДѢТИ.

Дѣти бавили ся въ войско. Наразъ Ивась прибѣгае зъ плачемъ до матери:

— Мамо, я Стефця кôлька разôвъ застрѣливъ а вôнъ не хоче падати.

— Мужу! бѣгай-но скоро по лѣкара, нашъ Ивась пôлкнувъ шôстку!

— Але-жь жѣнко, здурѣвъ-бымь для марнои шѣсткѣ платити лѣкареви два ріньски.

— Н. Мартиновскій (самъ до себе): Передвчера бувъ я пяный, вчера также, а нынѣ не тверезый, радъ бы я знати, коли піятика у мене вже разъ скôнчить ся?!

Русины въ Канадѣ.

I.

По преріяхъ канадійскихъ
Вѣтрець повивае,
Легко, жваво и свобôдно.
Запоры не знае.
Всюды вôльно и просторо,
Где схоче, полине,
Що бажае те здѣлае,
Где прагне — спочине.
Кого стрѣтить, поцѣлуе,
Увôльнить вôдъ поту,
Холодочкомъ обдаруе,
Улегчить роботу.
Вытверезить, розвеселить,
Одно лишь не може:
Нещасливымъ дѣтямъ Руси
Осушити сльозы.....
Они бѣдні розкиненї
По великôмъ краю,
Надаремно Бога просять,
Даремно зôтхають.
Надаремно . . . . .

Бѣднотою

Страшною прикутї,
Засудженї на затрату,
Всѣми позабутї,
Проливають гôркї сльозы
Рѣчками цѣлыми...
О Господи, просвѣти ихъ,
Змилуй ся надъ ними!
Покарай тыхъ вороженькôвъ,
Що насъ тутъ загнали,
Потопи ихъ у тыхъ сльозахъ,
Котрї мы проляли.
Надôшли намъ вѣтрець любый,
Спокôйный, тепленькій,
Щобъ осушивъ нашї сльозы
Рясні та гôренькї...

Примѣтка до „Русины въ Канадѣ“. — Сей стишокъ есть властиво лишь вступомъ до дальшихъ стихôвъ, котрї я буду вôдъ теперь пôдъ тымъ заголовкомъ посылати до „Свободы“. Буду старати ся всѣми силами представити въ нихъ якъ найвѣрнѣйше житє-бутє Русинôвъ въ Канадѣ. — С. Ч.

Свѣжї еміґранты.

Въ цѣлôмъ Виннінеґу страшна вирварня!
Тысячь еміґрантôвъ нынѣ приѣзджае,
За мѣстомъ въ шатрахъ замешкати мае,
И всѣхъ ворушить та звѣстка одна.
Малый и великій, бѣдный и богатый
Спѣшить ажь за мѣсто, щобъ ихъ оглядати,
А навѣть и »лейди« не одна.
Вже повно зôбралось дѣтей, мущинъ, дамъ
И всѣ вытревало, спокôйно чекають,
Бо-жь се незвычайнї люде приѣжджають —
Тысячь самыхъ дикихъ, дурныхъ Галичанъ!
Въ тôмъ на рôвнôмъ полю потягъ показавъ ся
И якійсь утѣшный голосъ обôзвавъ ся:
Ѣдуть вже, ѣдуть! Дивѣть, онъ тамъ!
Надъѣхали справдѣ. Ось вже потягъ ставъ
И посыпались зъ него бѣдні Галичане,
Всѣ обдертї, чорні неначе цигане,
А зъ кождого лиця я нужду читавъ:
Незнане свѣта, тупость и покору,
Просвѣты мало, слѣды мукъ и болю,
Ажь мене за серце бôль хватавъ.
Мѣжь зрителѣвъ гурмою счинивъ ся шепôтъ:
»Ту зъ дива направду ажь треба упрѣти,
Жѣнки па пôвъ нагї, мовь безроги дѣти!
Або на ту пошу добре ся дивѣть!
Мущина въ нѣй кождый осла выглядъ мае,
Бруду по два цалѣ на нихъ наростае,
Другихъ такихъ дикихъ не бачивъ свѣтъ«....
Такъ судивъ про нашихъ Америки сынъ;
Але якъ бы мôгъ вôнъ насъ лучше пôзнати,
Історію горя нашого читати,
Нашои недолѣ шукати причинъ.
Якъ гнету, неволѣ столѣтя минали,
Якъ насъ постепенно такими дѣлали —
Заплакавъ бы певно не оденъ.

Сава Чернецкій.

Где есть?

Шукаю мого брата Ивана Лапчиньского, родомъ зъ Телешницѣ Саннои, повѣтъ Лѣско, Галичина. Выйшовъ до Америки передъ 6 роками; умѣе робити ковальство. Хто бы знавъ о нѣмъ, нехай дасть ему ласкаво знати, щобы написавъ до мене на адресу:

MIKOLA LAPCZYNSKY, Box 332
OLYPHANT, Pa.
Lack'a Co.

Всякі

СТАРОКРАЕВЇ РУСКЇ КНИЖКИ МОЖНА ДОСТАТИ

въ книгарнѣ рускои читальнѣ им. М. Шашкевича.

Адресъ: J. J. Ardan, Box 418, Olyphant, Pa.

По

БАЛЬСАМЪ ДЛЯ СЛАБЫХЪ НА ЖОЛУДКОВЇ, НЕРВОВЇ, МѢХУРОВЇ, ПЛУЦНЇ СЛАБОСТИ И НА РАНЫ, А ОСОБЛИВО НА МОРСКУ СЛАБÔСТЬ И О ПОРАДЫ ЛѢКАРСКЇ пишѣть до:

Rev. D. Polivka
Box 1144
Plymouth, Pa.

ДОБРЫЙ КРАВЕЦЬ
John S. Miller.

Хто хоче мати добре и красно зроблене убране, най дасть собѣ зробити у давно знаного кравця Miller-а на 3-d Str. въ Mt. Carmel, Pa. Вôнъ робить дуже добре а до того ще тано.

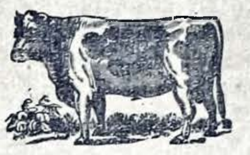
Dr. S. Blumberg,
1716 Carson str.
Pittsburg, Pa.

Кождый то знае, що въ Америцѣ шукають за такимъ докторомъ, котрый покличивъ свои науки въ старôмъ краю. Д-ръ Блюмберґъ вивчивъ ся за лѣкаря на університетѣ въ Варшавѣ, а зложивши испитъ державный въ Філядельфіи, осѣвъ въ Піттсбургу. Дуже добрый докторъ. Розмовити ся можна по руски, нѣмецки, англійски и польски.

HENRY FREY
PHOTOGRAPHER
421 Lackawanna Ave.
Scranton, Pa.

Хочешъ мати красну фотографію, вѣрный портретъ, зайди до того фотографа. Вертаешь зо шлюбу зайди зъ жѣнкою до него, дай ся вôдобрати, а будешь мавъ на цѣле житє памятку. Маешь красну дѣтинку, дай фотографовати у него, а будешь мати красный образъ. Єсть у Васъ братство, най зайде до того фотографа, а вôнъ Вамъ зробить фотографіи и портреты, яки хочете. — За роботу ґварантує.

РУСКА БУЧЕРНЯ
Игнатія Трохановского,
на Second Str.
в Mt. Carmel, Pa.

Все свѣже и добре мясо, ковбасы, шинки, солонину и все можете купити у свого руского бучера, а то по дуже низькôй цѣнѣ. Розвозить все на часъ. Хвалити богато не треба, бо добре само хвалить ся.

РЕСТАВРАЦІЯ и КАВЯРНЯ.
✻ TROMETTER'S ✻
(Тромейтеръ)
Cor. Rock & Sunbury str.
SHAMOKIN, PA.
напротив National Bank.
Снѣданя, Обѣды, Вечерѣ.

Въ кождôмъ часѣ можна достати такъ горячї якъ и зимні перекуски. Потравы прилагодженї на европейскій спосôбъ, дуже смачно. Услуга солідна. Окремї комнаты для родинъ. Найлучшї вина, пива, лікеры, горѣвки и всѣ можливї напитки. Цѣна дуже мала.

Першій, рускій салюнъ и реставрація въ ПІТСБУРГЪ, ПА.

Не вôдъ нынѣ знають нашї Пітсбурчане и зъ околицѣ

АЛЕКСАНДРА ФЕДОРЧАКА,

котрый 10 лѣтъ працювавъ у пітсбурскихъ фабрикахъ. Мае вôнъ теперь гарный салюнъ, де можь дôстати напиткôвъ всякого рода, а при тôмъ утримуе дуже чистеньку реставрацію, де можь достати всѣлякого ѣдженя, якого лишь забагнете. Кождый Русинъ мавъ бы смертельный грѣхъ, якъ бы до другихъ йшовъ, а свого оминувъ. Салюнъ Алекс. Федорчака пôдъ назв. „народный готель“ єсть при Carson Str. No 716 мѣжь 7 а 8 улицею недалеко рускои церкви.

ПРОДАЖЬ ОБУВИ!

Если хочете купити черевики танї и мôцно и доладно зробленї, йдѣть до складу обуви Gable-a.

W. J. Gable
сусѣдні дверѣ коло почты
въ Mт. CARMEL, PA.

Юліянъ Копистяньскій
(Julian Kopyscianski)
424 Shamokin str.
ШАМОКІНЪ, ПА.

Перворядный салюнъ рускій. — Найлучшї напитки можна ту достати, якъ: пиво на шклянки и бутельки, вина розмаитого гатунку, горѣвки доскональї, цигара дуже добрї.

Спѣшѣть Братя Русины до свого братчика Юлька.

T. TALPASZ
ТЕОДОЗІЙ ТАЛПАШЬ
РУСКІЙ РЕСТАВРАТОРЪ
— и —
ГОТЕЛЬНИЧІЙ
246 Pearl Str.
Shamokin, Pa.
Недалеко рускои плебанія.

Добрый вечеръ друже мой!
— Добрый вечерь, свате!
А куды такъ спѣшите?
— До Талпаша, брате!

Що за Талпашь? Зводки вôнъ?
— Та-жь краянъ нашъ милый
— У него всѣ Русины
— Пôдкрôпляють силы!...

— Що за бриндзя й пиво тамъ!
— Обходить ся файно!
— Сбслугуе якъ братамъ!
— Тапьо надзвычайно!

РУСКІЙ КРАВЕЦЬ.

Въ Шамокінъ, Па. мешкае рускій кравець
ПЕТРО КУЗМИЧЬ,
146 Lincoln str.

Робить вôнъ всѣлякї убраня мужескї складно и дешево.

Хто у него замовить убране, нѣколи того не пожалуе.

Всѣ йдѣть до него!

УВАЖАЙТЕ, БО И ТО ВАЖНЕ!

Хто бы мавъ деяке право най не ходить по покутныхъ жидôвскихъ, такъ званыхъ „тлумачахъ“, але най удасть ся до правдивого адвоката Виляма Воколека, въ Скрентов. Вôнъ залагоджуе всякї справы въ судѣ ту и въ старôмъ краю. Зъ нимъ можна розмовити ся по руски.

Адресъ его такій
W. Vokolek
ATTORNEY AT LAW,
502 Lackawanna Ave.
Cor. Washington Ave
Scranton, Pa.

Купуйте книжки и газеты!

Листки Свободнаго Слова N. 8, 12, по	16
Накануне N. 8, 9—10 по . .	11
Свободная Мысль N. 1, 2 и 3 по . .	11
Бурцевъ. За сто лѣтъ (вмѣсто 2.10)	$1.10
Дебагорій Мокріевичъ. Воспоминанія ч. 1, 2 3 и 4 по	35
Правдинъ. Самосудъ толпы въ странѣ свободы	11
Правдинъ. Женщина въ странѣ свободы	11
Прозора. Притча Самарянина .	11
„ Богъ на Украинѣ . .	11
Толстой. Воскресене ч. I. . .	80
„ „ ч. II. . .	60

Цѣна 3-ьей части еще незвѣстна. Отдѣльные выпуски (есть ихъ уже 11) по 14 цнт. Подписка теперь прекращена. Подписавшіе ся прежде, получатъ романъ безъ доплаты.

За почту платимо самі.

Адресуйте:
A. Wasserman,
29 Clinton str. near Stanton str.
NEW YORK, CITY.

КОЖДЫЙ

Кождый може теперь друковати листы и иншї потрѣбнї письма.

Мои новї машинки до друкованя ч. 4, на котрыхъ можна друковати великими и малыми буквами чисто и рôвно вже суть готовї.

Пошлѣть стемпъ, а дôстанете цѣнникъ машинокъ до друкованя, гармонѣкъ, годинникôвъ, що выгравають пѣснѣ та кукавокъ и много ще иншихъ, цѣкавыхъ рѣчей.

Адресуйте листы: **S. Keltonik,** PUNXSUTAWNEY, PA.

Ощаднôсть — се грошѣ въ кишени!

Хочешь красного убраня за 3 дол. иди и купи его у P. A. Stief-a, а заощадишь грошѣ.

Хочешь купити гарне убране за 4, 5, 6, 7 дол. або и выжше иди до P. A. Stief-a, а заощадишь грошѣ.

За всѣлякимъ бѣлемъ спôднымъ и верхнымъ, по сорочки, капелюхи, краватки найнôвшои моды и по иншї товары йдѣть до P. A. Stief-a, бо у него найбôльшій складъ на цѣлу околицю.

Peter A. Stief
11, 13 & 15 Oak str.
Mт. CARMEL, PA.

ЧИТАЙТЕ!

ОДИНОКІЙ РУСКІЙ ГОТЕЛЬ
Д. ГОЛОДА
38 Green str., — JERSEY CITY, N. J.

Кождый Русинъ йдучій зъ краю, чи до краю, або маючій яку небудь потребу въ Ню Йорку, чи въ околици, повиненъ вступити до того готелю, бо тутъ достане найздоровшї и найтаншї напитки всякого рода.

Тутъ порадить ся землякамъ, де найлучше купити шифкарту. Въ тôмъ готелю єсть также хорошо уряджена и простора галя на мітинґи, весѣля и другї забавы.

„NO RHEUMATISM.“

Той лѣкъ звѣстный въ цѣлôмъ повѣтѣ.

Єсли хто терпить на ревматизмъ, най попробуе того лѣку. Тисячѣ хорыхъ на ревматизмъ завдячують свое здоровлє австралійскому лѣкови »No Rheumatism«, а навѣть тї, що довго лѣчились у докторôвъ, считувались, яки наслѣдки були въ кôлькохъ дняхъ, коли спробували лѣку »No Rheumatism«.

Зô всѣхъ патентованихъ медецинъ „No Rheumatism“ єсть одинокимъ, що мае голосну славу, бо коли его ужити, бôль якъ бы рукою вôдиявъ.

„No Rheumatism“ не єсть лѣкомъ на всѣ слабости, але, єсли хто мае ломани въ крижахъ, рукахъ, ногахъ, плечахъ, ужити лишь того лѣку, а наслѣдки певнї.

Вы можете дôстати тое лѣкарство въ кождôй головнôй аптицѣ.

Єсть на продажь въ аптицѣ Самуеля, Юнга, Люнса, Джордана, Виліямса и Девиса въ Мт. Кармель. Продаєсь также въ сторѣ Hughes Bro's, L. Grossman и Midvalley Supply Co.

Продаєсь ще въ Центреліи у Девиса и Ґолдсворти и Монтана у Ґудмана, на Ексцелзіоръ у Ив. Гловы, въ Мт. Кармель у О. Мурдзы и Ст. Ґжендзѣньского, а въ Шамокінъ у Злотожиньского и Мархевки.

Можна дôстати за $1.00 и 50 цнт.

P 42

Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

Руско-англійскій провôдникъ. (11)

—ЗЛАДИВЪ—

Стефанъ Макаръ.

(Дальше.)

Чи маю платити зъ горы (напередъ)?	Must I pay in advance?	Мост ай пей ин едвенс?
Чи можу мати дома снѣдане и обѣдъ?	Can I have breakfast and dinner at home?	Кен ай гев брекфест енд динер ет гом?
Чи можуте мене взяти и на страву (кость)?	Can you also board me?	Кен ю олсо борд мі?
Чи можу мати ключь вôдъ дому?	Can I have a house-key?	Кен ай гев е гавз-кій?

22. О бесѣдахъ (мовахъ).

По руски.	По англійски.	Читае ся.
Говорите по англійски?	Do you speak english?	Ду ю спік інґлиш?
Говорю трошки.	I speak it a little.	Ай спік ит е литл.
Якъ по англійски ....?	What is in english ....?	Гват из ин інґлиш ...?
Скажѣть менѣ, прошу!	Please, tell me!	Пліз, тел мі!
Говорите по нѣмецки?	Do you speak german?	Ду ю спік джермен?
Нѣ, я говорю по руски.	No, I speak little-russian	Но, ай спік литл-рушен.
Прошу васъ, не говорѣть такъ скоро. Трохи помалѣйше, сли смѣю просити.	Pray, do not speak so fast. A little slower, if you please.	Прей, ду нат спік со фест. Е лител слоуер, иф ю пліз.
Зрозумѣлисьте мене?	Have you understood me?	Гев ю ондерстуд мі?
Я васъ не розумѣвъ добре.	I did not quite understand you.	Ай дид нат квайт ондерстенд ю.
Англійскій выговôръ есть дуже трудный.	The pronunciation of english is very difficult.	Де проноусіейшен аф інґлиш из вері діфіколт.
Вы говорите дуже добре.	You speak perfectly well.	Ю спік перфектлі вел.
Я не говоривъ нѣколи по англійски.	I have never spoken english.	Ай гев невер спокен інґлиш.
Якъ называе ся тое по англійски?	What do you call that in english?	Гват ду ю кол дет ин інґлиш?
Я лучше розумѣю якъ говорю.	I understand better than I can speak.	Ай ондерстенд бетер ден ай кен спік.
Учите ся по англійски?	Do you learn english?	Ду ю лерн інґлиш?
Такъ, учу ся.	Yes, I learn it.	Єс, ай лерн ит.
Розумѣете, що читаєте?	Do you understand what you read?	Ду ю ондерстенд гват ю рід?
Вôдъ коли вчите ся по англійски?	How long have you been studying english?	Гав лонґ гев ю бін стодаінґ інґлиш?
Лишь три мѣсяцѣ.	Only three months.	Онлі трі монтс.
Кождый початокъ есть тяжкій.	Every beginning is hard.	Еврі біґиннинґ из гард.
Прошу, переслябізуйте то слово!	Please, spell the word!	Пліз, спел де ворд!

23. Листы.

По руски.	По англійски.	Читае ся.
Я одержавъ листъ, на котрый мушу вôдповѣсти вôдворотною почтою.	I received a letter to which I must answer by return of mail.	Ай ресівд е летр ту гвичь ай мост ансер бай ріторн аф мейл.
Прошу, дайте менѣ аркушикъ паперу.	Please, give me a sheet of paper.	Пліз, ґив мі е шыт аф пейпер.
Охотно, ту есть.	With pleasure, here it is	Вит плежр, гір ит из.
Дайте менѣ одно перо.	Give me a pen.	Ґив мі е пен.
Ту есть каламаръ.	There is the ink-stand.	Дер из де инк-стенд.
Той папѣръ недобрый, вôнъ за грубый на заграничнѝ листы.	This paper is not good, it is too thick for foreign letters.	Дис пейпер из нат ґуд, ит из ту тик фор форін летерс.
Можу васъ просити о другій аркушикъ?	May I ask you for another sheet?	Мей ай еск ю фор енодер шыт?
Те чорнило (атраментъ) есть за густый.	This ink is too thick.	Дис інк из ту тик.
Принесѣть менѣ коверту.	Bring me an envelope.	Бринґ мі ен енвелоп.
Те чорнило есть дуже блѣде.	This ink is very pale.	Дис інк из вері пейл.
Те чорнило есть чорнѣйше, але за густе.	This here ink is darker, but rather thick.	Дис гір інк из даркер, бот редер тик.
Я вже готовъ, маю тôлько написати адресу.	It is finished, now I have only to write the address on it.	Ит из финишд, нав ай гев онлі ту врайт де адрес ан ит.
Написалисьте адресу?	Have you written the address?	Гев ю вритн де адрес?
Занесѣть той листъ на почту, оплатѣть его, а принесѣть менѣ десять марокъ (почтовыхъ значкôвъ) на заграничнѝ листы, а пять на тутешнѝ листы.	Carry this letter to the post-office, pay the postage, and bring me ten post-stamps for foreign, and five for inland letters.	Каррі дис летр ту де пост-офис, пей де постедж, енд брінґ мі тен пост-стемпс фор форін, енд файв фор інленд летрс.
Коли вôдходить почта до Пітсбурга?	At what hour the mail closes to Pittsburg?	Ет гват аур де мейл клозес ту Пітсбурґ?
О котрôй годинѣ приходять листы?	At what time are letters delivered?	Ет гват тайм ар летерс діливрд?
Поважаный пане!	Dear sir!	Дір сер!
П. панѣ!	Madame!	Мем!
Маю честь повѣдомити васъ...	Permit me to inform you...	Пермит мі ту информ ю.
Пріймѣть мои найлучшѝ желаня...	Accept my best wishes...	Аксепт май бест вишес.
Позвольте пожелати вамъ щасливого нового року.	Allow me to wish you a happy New Year.	Елав мі ту вишь ю е гепі ню йір.
Жичу вамъ богато щастя въ дню вашихъ уродинъ.	I wish you many happy returns of your birthday.	Ай вишь ю мені гепі ріторнс аф юр биртдей.
Зъ поважанемъ, вашъ...	Respectfully yours....	Респектфулі юрс....
Вашъ пріятель, пріятелька.	Yours very truly...	Юрс вері трулі....
Просить ся о вôдповѣдь.	An answer is requested.	Ен анср из ріквестед.

24. Часто уживанѝ звороты.

По руски.	По англійски.	Читае ся.
Єсьмъ до вашои услуги.	I am at your service.	Ай ем ет юр сервис.
Вы для мене зъ великою почестю.	You honor me.	Ю анер мі.
Будьте такѝ ласкавѝ.	Have the kindness.	Гев де кайнднес.
Вы дуже-бъ були менѣ зъобовязанѝ.	You would much oblige me.	Ю вуд мочь облайдж мі.
Жичу вамъ щасливого повороту.	I wish you safe home.	Ай вишь ю сейф гом.
Дякую.	Thank you.	Тепк ю.
Я дуже для васъ зъобовязаный.	I am much obliged to you.	Ай ем мочь облайджд ту ю.
Можете здатись на тое.	You may depend upon it.	Ю мей діпенд апон ит.
То правда.	It is true.	Ит из тру.
То позитивно (цѣлковито).	It is positive.	Ит из пазитиф.
То фактъ (довершене).	It is fact.	Ит из фект.
Нема о тôмъ жадного сумнѣву.	There is no doubt about.	Дер из но доут ебаут.
Будьте певнѝ.	Be assured.	Бі ешюрд.
Чи то правда?	Is it true?	Из ит тру?
Справдѣ.	Indeed.	Индід.
Чи то можливе?	Is it possible?	Из ит пасибел?
Такъ, зовсѣмъ певно.	Yes, to be sure	Єс, ту бі шюр.
Я тому не вѣрю.	I don't believe it.	Ай донт белів ит.
Я то знаю на певно.	I know it for certain.	Ай ноу ит фор сертн.
Ваша правда.	You are right.	Ю ар райт.
Вѣрте менѣ.	Believe me.	Белів мі!
Я ручу за тое.	I warrant for it.	Ай ворант фор ит.
То майже не до увѣреня.	It is almost incredible.	Ит из олмост инкредибел.
Говорите на серйо (на правду)?	Do you speak in earnest?	Ду ю спік ин ернест?
На мою честь.	Upon my honor.	Апан май анр.
Чи такъ думаєте?	Do you think so?	Ду ю тинк со?
Менѣ се все одно!	That is all the same to me!	Дет из ол де сейм ту мі!
За богато клопочете ся.	You give yourself much trouble.	Ю ґив юрселф мочь тробл.
Быбачте, пане!	Pardon, sir!	Пардон, сер!
Прошу о выбачнôсть!	I beg your pardon!	Ай беґ юр пардон!
Прошу, не майте того за зле?	Pray, don't take it unkind!	Прей, донт тейк ит онкайнд!
Вы дуже чемнѝ (гречнѝ)	You are very kind.	Ю ар вері кайнд.
Безъ церемоніи.	Without ceremony.	Відавт серемонии.
Тѣшить мене тое.	I am glad of it.	Ай ем ґлед аф ит.
Жаль менѣ того.	I am sorry for it.	Ай ем сарі фор ит.
То шкода!	It is a pity!	Ит из е пити!
Смѣю бути такъ (смѣлымъ)?	May I be so bold?	Мей ай бі со болд?
Прошу, зробѣть менѣ ту ласку.	Pray, do me that favor.	Прей, ду мі дет фейвр.
Зъ великою охотою.	With great pleasure	Вит ґрейт плежр.
Перепрашаю!	Excuse me!	Екскюз мі!
Не стоить слова (нѣчо-нѣчо).	Never mind.	Невер майнд.
Що тамъ?	What's the matter?	Гватз де метер?
Де? доки?	Which way?	Гвичь вей?
Розумѣе ся!	Of course!	Аф корс!
Розумѣе ся само собою.	That's a matter of course.	Детс е метер аф корс.
Якъ тамъ йде интересъ?	How is business?	Гав из бизнес?
Хто пукае?	Who knocks?	Ґу накс?

(Дальше буде).

Иванъ Глова

JOHN GLOWA

(POSTMASTER)

Excelsior, Pa.

ОДИНОКІЙ СТОРЪ НА ЦѢЛЫЙ EXCELSIOR.

Всякѝ потрбнѝ рѣчѣ до житя, якъ также можна купити убраня майнерскѝ и звичайнѝ.

Посылае также грошѣ до всѣхъ частей свѣта, скоро, тано и беспечно.

Продае шифкарты.

Не вôдъ нынѣ вже знають люде солідного Ивана Глову.

ВЕЛИКІЙ КОМПАНІЧНЫЙ СТОРЪ

Russian Mercantile Co. Ld.

— ВЪ —

Shamokin, Pa.

327 Shamokin st.

Найбôльшій рускій компанічный сторъ въ Америцѣ. Заложеный ще въ роцѣ 1889, а теперь побôльшеный, украшеный и на ново уряджений. Новый дôмъ великій, красный, котрый компанія купила 1896 року за $18.000 доказуе, що може компанічна робота. — Всѣ розумнѝ Русины належать до тои компании, купують зô свого власного стору значить, спомагають самыхъ себе. — Мѣсячно обертае сторъ сумою $2000.

Заряджае нимъ:

Теодоръ Федько

Оденъ зъ найбôльшихъ броварôвъ въ Америцѣ.

ВАРИТЬ ПИВО ПА КРАЕВЫЙ СПОСÔБЪ, БЕЗЪ ВСЯКИХЪ ПРИМѢШОКЪ.

Хто лишь разъ покоштуе сего пива, то иншого вже не хоче пити.

Голова вôдъ него нѣколи не болить, бо есть здорове и поживне.

НЕ ТРЕБА ЕГО ЗЪ РЕШТОЮ ХВАЛИТИ, БО ДОБРЕ САМО ЗА СЕБЕ ГОВОРИТЬ.

Пійте пиво зъ бровару:

E. ROBINSON'S SONS,

LAGER BEER BREWERY,

435 to 455 N. 7-th Str.

SCRANTON, PA.

Telephone calls: GENERAL OFFICE 2333.
NIGHT CALL 4854.

Гавріилъ Малиннякъ

Гуртовный складъ (Wholesale)

20 Market st.

SHAMOKIN, PA.

Мае завсѣгды на складѣ свѣже, добре пиво въ великихъ и малыхъ бочôвкахъ зъ найлучшихъ броварôвъ, горѣвки (whiskey) и лікеры найлѣпшого ґатунку.

Братя! замовляйте у свого!

ОДИНОКІЙ РУСКІЙ СТОРЪ ЗЪ УБРАНЕМЪ ПА ЦѢЛЫЙ ОЛИФАНТЪ, ПА.

Юрія Хиляка.

Хто хоче мати добре и красне убране, а ще до того за танѝ грошѣ, то най йде куповати до Ю. Хиляка, но най не забуде взяти и грошей зъ собою, бо тамъ усе cash.

Продае вôнъ также „шифкарты" и посылае грошѣ до всѣхъ частей свѣта. — Йдѣть до старого знакомого!

O. Murdza & Bro s

46. Second st.

MT. CARMEL, PA.

О. МУРДЗА и БРАТЬ.

Сторъ заосмотреный найлучшими товарами, спроваджоваными впрость зъ першорядныхъ складôвъ. Живить вôнъ майже всѣхъ Русинôвъ въ Mt. Carmel. Продае также майнерскѝ одяги и посылае грошѣ до старого краю тано, точно, скоро и беспечно.

Свôй до свого — а до чужого не пхай ся. Жидôвъ оминайте въ далека!

СВÔЙ ДО СВОГО!

Єфремъ Лучковецъ

E. NDEPENDENCE near VINE STR.

въ Шамокінъ, Па.

— РУСКІЙ ГОТЕЛЬ. —

Чистенькій тамъ готель зô всякими выгодами. Пиво, вино, віска, темперъ и другѝ напоѣ все свѣжѝ и найлѣпшого ґатунку. Услуга чемна и солідна. Склянки великѝ и малѝ после вподобы.

Йосифъ Пейко

рускій готельникъ

— Cor. Commercial & Franklin Street —

въ ШАМОКІНЪ, ПА.

Запрошуе всѣхъ Русинôвъ до себе на свѣже пиво и добру віску. Хочете добре забавити ся, йдѣть до Пейка. Чекаешь на „стріткару", зайди до Пейка, а нѣколи не спизнишь ся, бо она йде попри самѝ дверѣ.

Dr. John Szlupas

421 Penn. Ave.

SCRANTON, PA.

Знаменитый лѣкаръ. Довголѣтна практика дала ему способнôсть стати добрымъ лѣкаремъ. Лѣчить успѣшно всякого рода хоробы. Мае также свою власну аптику, въ котрôй выробляють ся дуже добрѝ и помôчнѝ лѣкарства.

Розмовить ся по руски, литевски, по польски и по англійски. — На цѣлôй околици знають добре Шлюпаса.

АДВОКАТЪ ЗÔ СТАРОГО КРАЮ.

—докторъ правъ—

ЮЛІЯНЪ ЧУПКА.

3 North Main St. — Wilkes Barre, Pa.

Хто хоче въ Галичинѣ вôдобрати грунтъ, спадокъ, сколектовати грошѣ, увôльнити ся вôдъ Waffenübung и контролѣ войскои, або боронити ся въ процесѣ, також пôслати повномочіе, най ся зголосить до д-ра Чупки.

Адресъ на почтѣ: P. O. Box 372, Wilkes Barre, Pa.

Dr. F. J. Meek

Д-р МИКОЛАЙЧИК

Cor. Shamokin and Chesnut str.

Одинокій лѣкаръ-славянинъ на цѣле мѣсто. Лѣчить всякѝ недуги совѣстно и въ короткм часѣ. Особенно незрôвнаный лѣкарь въ справахъ положничихъ. Говорить по англійски, руски и польски. Горячо поручаемо сего знаменитого доктора нашимъ Русинамъ.

Hotel

HETMAN CHMIELNICKI

Alex Halaburda,

Mt. Carmel, Pa.

Коло лігайского дина есть рускій готель, одинокій на цѣле мѣсто рускій готель. Чистенько тамъ, всякѝ напоѣ, якъ віска, пиво, румъ, темпер и ин. дуже добрѝ и здоровѝ. Хто хоче переночувати, знайде тамъ чисте лôжко и чемну услугу.

Алу Русини! Чи-ж будемо все ходити по чужихъ людяхъ и за свои грошѣ по кутахъ стояти?

STANISŁAW SZARŻYŃSKI

805 Carson str.

S. S. PITTSBURG, PA.

Аптикарь зô старого краю. Мае лѣкарства на всѣ хоробы, навѣть на гостець и мадру. Оденъ бльокъ вôдъ рускои церкви.

Попирайте свого!

J. BOBKOWSKI

ПРЕДПРІЕМЦЯ ПОХОРОНОВЪ.

Выпаймае также „керичи" на похороны, хрестины и весѣля по дуже низькихъ цѣнахъ.

300

PEARL and MULBERRY st

SHAMOKIN PA

Удавайте ся в потребі до него.

Lehigh Valley R.R.

In Effect May 19, 1899.

Пасажерскѝ трены въ Mt. Carmel до Buffalo, Scranton, Elmira, Wilkes Barre, White Haven, Hazleton, Mauch Chunk, Allentown, Bethlehem о год. 7:18 и 9:40 до полудня; а 12:18 и 4:40 по полудни.

До Philadelphi-и и New York-у о год. 7:13 до полудня и 12:18, 4:40 по полуд.

До Centralia, Shenandoah, Mahanoy City, Pottsville, Hazleton и до всѣхъ стацій въ околицяхъ вуглевыхъ о год. 7:13, 9:40 до полуд. и 12:18, 4:40 по полудни.

До Shamokin о год. 7:30, 11:21 до полуд; а 2:20, 6:42 и 9:56 по полудни.

Експресовѝ трены до Philadelphi-и и New York-у о год. 7:13 до полудня; 12:18 и 4:40 по полудни.

Трены до Mt. Carmel.

З New York-у о год. 8:10 до полудня и 4:10 по полуд. Въ недѣлю о год. 1:00 по полудни.

Зъ Philadelphi-и о г. 4:10, 9:00 до полуд. і 4:30 по полуд. В недѣлю о год. 1:32 по полуд.

Зъ Pottsville о год. 9:45 до полуд. 12:30, 5:05 и 8:15 по полуд.

Зъ Wilkes-Barre о год. 8:00 до полудня, 3:05 и 6:00 по полуд. Въ недѣлю о год. 3:05 по полуд.

Недѣльнѝ трены до: Philadelphi-и, New York-у и до всѣхъ стацій межи тыми мѣстами о год. 9:10 до полудня.

До Pottsville, Hazleton, Wilkes-Barre и до всіх стаций в околицях вуглевих о год. 9:10 до полуд. и 5:55 по полудни.

Недільний трен до Shamokin о год. 11:20 до полуд. и 7:58 по полуд.

CHAS. S. LEE,
Gen'l Pass. Agent,
R. H. WILBUR, General Supt.

УВАГА: Хто хоче ѣхати на Весты, най купить собѣ тікетъ на лігайску желѣзницю, бо найтуньша и найвигôднійша. Поблизшѝ нформації удавайте ся до:

JOHN S. LAUGHLIN,
Agent L. V. R. R. Mt. Carmel, Pa

Учѣте ся, браты мои!
Думайте читайте,
И чужому научайтесь,
И свого не цурайтесь!
Т. Шевченко.

Всюды нѣвечить ся правда,
Всюды пануе брехня,
Въ вашихъ лишь серцяхъ, о братя,
Най не повстане вона!
Ив. Франко.